

Kakuk Marci, nem kevesebb, nem több

Kritika Magyar pikareszk regény, mintegy ezer oldal. Főhőse a rokonszenves, talpraesett kópé, aki a jég hátán is megél, szeretik az asszonyok, néha furfangos, néha naiv, mindenkivel szót ért, olykor peches, máskor szerencsés, sosem kesereg. Kakuk Marci történeteit Tersánszky Józsi Jenő írta meg folytatásokban. A nagyváradi Szigligeti Színház Gothár Péter rendezésében mutatta be a regény három részletét.

Ismerősen hangzik Kaczky Márton neve? Ha nem, akkor nem tetszett olvasni Tersánszky remekművét. Kaczky Márton az az ifjú, aki Kakuk Marci néven vonult be az irodalomba. Mit vonult, ugrált, mászott, bukfencezett, ahogy kedve tartotta, vagy a helyzet kívánta. Olyan ez a Marci, mint a más fészében tanyázó kakukk, aztán ha több kettőnél, szárnyat bont és már bottal üthetik a nyomát. Némi alkoholpárával, pici simogatással holtából is felkel, hogy tovább kalandozzon, szeressen és szeressék. Megélni akar,

túlélni, ahogy számos hozzá hasonló, a társadalom peremére szorult kisember. Soma barátjával, aki dolgozni ugyan nem szeret, annál inkább cselezni és átverni, együtt járják a vidéket. Mindketten jobb sorsra érdemek lennének, de a körülmények, kérem, a körülmények... A külváros, a falu, a kocsmá a helyszínek, lecsúszottak és felkapaszkodók, koldusok, csavargók, szélhámosok a társaság a regényben és a színpadon.

Mi tagadás, jelentős várakozás előzte meg a nagyváradi előadást, hiszen Gothár Péter Kossuth-díjas, a szakmában és a közönség által elismert

budapesti film- és színházi rendező állította színpadra. A zeneszerző a nem kevésbé elismert és díjazott Selmeczi György, a dramaturg pedig Kárpáti Péter drámaíró. Én azért vártam a bemutatót, mert imádom Kakuk Marcit, akit a kétségtelenül tehetséges Hunyadi István személyesített meg. Hatalmas szerep, vagy ahogy mondani szokták: ziccer, amit nagyon el lehet rontani, a színészen és a rendezőn múlik, hogy belefut-e a külvárosi giccsbe vagy sem.

Amit először nyugtázok, az a szép díszlet, remekül felépítve, amúgy a szokásos padlástér, előtérben egy oszlop fészekkel, minden fából, középen üres tér, ami hol az utca, hol a gazda udvara, a harmadik részben pedig a kocsmá a megfelelő díszletekkel vagy díszletjelzésekkel. Ez a tetszetős színpadkép az előadás folyamán nem tartogatott semmilyen meglepetést, ha csak azt nem, hogy a színészeket alaposan próbára tette a többszöri létrára mászás, na meg a „padlástér” alacsony volta.

Noha az előadás beharangozójában úgy fogalmaznak, hogy Tersánszky lecsúszott, kétes egzisztenciájú szereplői, illetve harcaik a megélhetésért, egyáltalán a társadalmi közeg ma is aktuális, a jelenkort alig találtam az előadásban. Gothár azt a megoldást választotta, hogy visszavisz a 20. század elejére, megtartja a regény külvárosi, illetve falusi parfümjét, melyre a jelmezek is ráerősítenek, és nem reflektál konkrétan napjaink jelenségeire. Igaz, ma nehéz is lenne megtalálni azt a Kakuk Marcit, akit a szívünkbe zártunk. Az én kedves kópém úgy volt ott a színpadon, s a többiek is mind, ahogy a szerző megírta.

A pikareszkből készült színdarab és mint ilyen, az előadás édes-bús színmű, számomra a komédia mást jelent, de ez bizonyára az én hibám. Sajnáltam, hogy a nyelvi humor sem érvényesült kellőképpen a lassan hömpölygő produkcióban. Sarkítva úgy fogalmazhatnék – bár tudom, szentségtörés ezt leírni Gothár rendezéséről –, az előadás poros: semmi újszerűt, izgalmasat, korszerűt nem hozott, erősen vontatott, üresjárat is előfordul benne.

Az előadás értéke a színészi játék, ami bizonyára a rendező érdeme is. A kisebb partitúrák is kidolgozottságukkal, a karakterek személyiségével vonják magukra a figyelmet. Fábíán Enikő, ifj. Kovács Levente, Tóth Tünde, Sebestyén Hunor, Szotyori József, Gajai Ágnes, Szabó Eduárd, Kocsis Gyula, Pitz Melinda, Kiss Csaba, Dobos Imre külön-külön dicséretet érdemel. Balogh Attila (Jánoska) mértéktartása, hitelessége, Ababi Csilla (Eszti, szolgáló) finom gúnyossága, derűje, Csatlós Lóránt (Kasos) bumfordi otrombasága

remekbe szabott alakítások. Tasnádi-Sáhy Noémi (Kasosné Rózsika) alakítását a fiú iránti közömböségtől a kacérságon át a majdnem szerelemig gyönyörűség és öröm végigkövetni. Tasnádi-Sáhy gorombaságai bájosak, kacérsága lefegyverző. Dimény Levente (Soma) a komédiától a drámáig vezeti a szélhámós, rokonszenves csavargót. Dimény Somája egy külvárosi Mercutio, akinek a nevetése mögött ott rejlik a halál. Hunyadi István (Kakuk Marci) maga a kedves kópé. A színészt nem ragadja el a hév, finom, visszafogott játéka teszi hitelessé. Minden „hódításába” érzelmegyül, szereti az életet olyannak, amilyen. Tiszteli az elcsábított aszso-

nyokat, őszinte barát, okos szolga, minden cselekedetében ott rejlik az emberek iránti megértés és szeretet. Mindenki-vel szót ért, bánni tud az emberekkel, még a bolond Jánoskát is „megszelídíti”, sőt megszereti. Hunyadi Kakuk Marci-ja pedig olyan madár, aki igazából saját fészekre vágyik, de hát mindig valaki vagy valami miatt kénytelen idegen fész-kekben tanyát verni.

Két jelenetért megbocsátok minden hiányosságot és hőm-pölygést. Az egyik Kasosné Rózsika (Tasnádi-Sáhy Noémi) és Marci (Hunyadi István) kettőse a padon. Ez a pillanat maga

az ifjúság szépsége, derűje, a bimbózó szerelem szikrázása. A másik: Soma halála. Dimény és Hunyadi kettőse drámai, torokszorítóan őszinte. Ben-ne van a halál megfeythetlensége, a lemondás bölcsessége.

Hát így esett Kakuk Marci története Nagyváradon.

SIMON JUDIT

Nagyvárad
Szigligeti Társulat

TERSÁNSZKY JÓZSI JENŐ:

Kakuk Marci

komédia

Rendező: Gothár Péter

Dramaturg: Kárpáti Péter

Díszlettervező: Gothár Péter

Jelmeztervező: Tihanyi Ildikó

Zene: Selmeczi György

Szereplők:

Kakuk Marci: Hunyadi István

Soma: Dimény Levente

Jánoska: Balogh Attila

Kasos: Csatlós Lóránt

Kasosné Rózsika: Tasnádi-Sáhy Noémi

Eszti, szolgáló Kasoséknál:

Ababi Csilla

Nagy Kasos: Szotyori József

Pecek, segédjegyző: Szabó

Eduárd

Zsuzsi, Soma felesége: Gajai

Ágnes

Zachár: ifj. Kovács Levente

Zachárné: Fábián Enikő

Hámánné: Tóth Tünde

Hámán: Dobos Imre

Regina, kiszolgál Hámánnál:

Trabalka Cecília

Gábor, kocsis Hámánnál:

Kocsis Gyula

Hegyes Milcsi: Pitz

Melinda

Máftyé, kártyás: Sebestyén

Hunor

Orosz úr, rámás csizmás:

Kiss Csaba

Kasos három leánya előző

házasságából: Nagy

Tímea, Naphegyi Boldis

Zsuzsanna, Zsisku Eliza

Írnok: Torkos Márk Erik,

Szűcs Tamás

Zenészek:

Veres Lóránt, Székely

István, Dombi Dávid,

Dallos Levente, Bartalis

Botond